

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
SO-III.431.9.2015

Olsztyn, dnia 18 sierpnia 2015 r.

Pan
Krzysztof Locman
Wójt Gminy Kowale Oleckie
ul. Kościuszki 44
19-420 Kowale Oleckie

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Panu treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę problemową przeprowadzono w Urzędzie Gminy w Kowalach Oleckich NIP 847-10-01-440, REGON 000531358 z siedzibą przy ul. Kościuszki 44, 19-420 Kowale Oleckie, w którym siedzibę ma Urząd Stanu Cywilnego w Kowalach Oleckich.

W okresie objętym kontrolą, kierownikiem jednostki kontrolowanej był Wójt Gminy Kowale Oleckie Pani Helena Żukowska, a od 1 grudnia 2014 r. kierownikiem jednostki kontrolowanej jest Pan Krzysztof Locman (*akta kontroli str. 12-14*).

Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w Kowalach Oleckich jest Pani Teresa Kołodzińska. Zastępcą Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Kowalach Oleckich jest Pani Jolanta Guzińska.

Kontrolę przeprowadził kontroler z Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie starszy inspektor wojewódzki Beata Mamińska-Pietrzak, która okazała legitymację służbową nr 34/2014 wydaną przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie. Kontrola została przeprowadzona na podstawie pisemnego, imiennego upoważnienia do kontroli nr FK-VI.0030.673.2015 z dnia 23 czerwca 2015 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego (*akta kontroli str. 10*).

Kontrolę rozpoczęto i zakończono 24 czerwca 2015 r.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod pozycją nr 2/2015.

Kontrolę przeprowadzono w zakresie rejestracji stanu cywilnego oraz zmiany imion i nazwisk za okres od 1 stycznia 2014 r. do 28 lutego 2015 r.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 ust. 1 oraz 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz.1092) oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 525), w związku z art. 11 ust. 1 ustawy z 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. poz. 1741 ze zm.) oraz art. 14 ust.1 i 2 ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (Dz. U. Nr 220, poz.1414) oraz art. 3 pkt 19 ustawy z dnia 17 maja 1990 r. o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach szczególnych między organy gminy a organy administracji rządowej oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 34, poz. 198, z późn. zm.).

Na podstawie ustaleń kontroli działalność kontrolowanej jednostki ocenia się **pozytywnie z uchybieniami**.

W wyniku przeprowadzonej kontroli pięćdziesięciu pięciu aktów stanu cywilnego, piętnastu decyzji, dwunastu zaświadczeń, dwóch oświadczeń, przeglądzie dokumentów, na podstawie których zatrudnione są osoby w urzędzie stanu cywilnego oraz po przeprowadzonych oględzinach lokalu urzędu stanu cywilnego poczyniono następujące ustalenia w zakresie:

1. Organizacji Urzędu Stanu Cywilnego w Kowalach Oleckich

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu Gminy w Kowalach Oleckich stanowiącym załącznik do Zarządzenia Nr Or.0050.72.2014 Wójta Gminy Kowale Oleckie z 16 września 2014 r., Urząd Stanu Cywilnego nadzorowany jest bezpośrednio przez Wójta (*akta kontroli str. 16-32*).

W okresie objętym kontrolą, funkcję Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Kowalach Oleckich zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1986 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (ustawa obowiązywała do 28 lutego 2015 r.) pełniła Wójt Gminy Pani Helena Żukowska. Od 30 października 2014 r. w ramach awansu wewnętrznego na stanowisku Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego zatrudniona jest Pani Teresa Kołodziejska (*akta kontroli str. 42*). Do 29 października 2014 r. na stanowisku Zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego zatrudniona była Pani Alina Burzyńska, która od 30 października 2014 r. zajmuje stanowisko podinspektora w Urzędzie Stanu Cywilnego w Kowalach Oleckich (*akta kontroli str. 64*). Od 21 listopada 2011 r. w ramach awansu wewnętrznego, na stanowisku Zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego zatrudniona jest Pani Jolanta Guziówka (*akta kontroli str. 52*).

Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego Pani Teresa Kołodziejska ukończyła studia na kierunku

administracja i uzyskała tytuł zawodowy magistra (*akta kontroli str. 44*). Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego Pani Jolanta Guzińska ukończyła studia na kierunku administracja i uzyskała tytuł magistra (*akta kontroli str. 54*). Wobec czego osoby zajmujące się rejestracją stanu cywilnego oraz zmianą imion i nazwisk w Urzędzie Stanu Cywilnego w Kowalach Oleckich posiadają wykształcenie wskazane w art. 8 ust.1 pkt 3 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego.

Warunki lokalowe Urzędu Stanu Cywilnego – pomieszczenia Urzędu Stanu Cywilnego znajdują się na piętrze budynku Urzędu Gminy w Kowalach Oleckich. W skład lokalu wchodzi: pokój obsługi klienta, archiwum oraz sala ślubów. Pomieszczenie, w którym przechowywane są księgi i akta zbiorowe wyposażone jest w higrometr, termometr oraz sprzęt gaśniczy.

Sala ślubów Urzędu Stanu Cywilnego w Kowalach Oleckich umożliwia zawarcie związku małżeńskiego w formie uroczystej (*akta kontroli str. 78-85*).

Księgi stanu cywilnego – stan techniczny dobry. Wszystkie księgi oprawiane są w twarde oprawy. Księgi ustawiane są na regałach w archiwum urzędu stanu cywilnego, które zgodnie z § 22 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 października 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad sporządzania aktów stanu cywilnego, sposobu prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, ich kontroli, przechowywania i zabezpieczania oraz wzorów aktów stanu cywilnego, ich odpisów, zaświadczeń i protokołów (Dz. U. z 1998 r., Nr 136, poz. 884 z póź. zm.), które obowiązywało do 28 lutego 2015 r. oraz art. 128 ust. 2 obowiązującej ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego, jest pomieszczeniem zapewniającym należyte ich zabezpieczenie przed uszkodzeniem, zniszczeniem, kradzieżą oraz dostępem osób trzecich. (*akta kontroli str. 78-85*).

W Urzędzie Stanu Cywilnego w Kowalach Oleckich przechowywane są księgi od 1946 r. do chwili obecnej (*akta kontroli str. 89*).

Akty stanu cywilnego sporządzane były ręcznie w księgach.

Wzmianki dodatkowe do aktów nanoszone były ręcznie, w sposób staranny i czytelny, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

Wolne miejsca w treści aktów i w rubryce „Uwagi” wykreślane były w sposób uniemożliwiający dokonanie w tych miejscach jakichkolwiek wpisów.

Stwierdzono jednak, że w dwóch aktach zgonu dokonano skreśleń, które nie zostały opisane w rubryce „Uwagi”, co stanowi naruszenie § 2 ust. 5 podanego wyżej rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 26 października 1998 r. (obowiązywało do 28 lutego 2015 r.) (*akta kontroli str. 93, 98*). Przyczyną powstania uchybienia było nieuważne sporządzenie aktów. Skutkiem uchybienia było sporządzenie aktów niezgodnie z rozporządzeniem oraz nieczytelność aktów. Osobą odpowiedzialną za powstanie uchybienia był Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego.

Księgi po każdym roku kalendarzowym zamknięto w sposób prawidłowy. Bez zastrzeżeń *(akta kontroli str. 92).*

Akta zbiorowe – akta zbiorowe do aktów stanu cywilnego przechowywane są w segregatorach. Segregatory nie są przepelnione, co umożliwia wpinanie wpływających dokumentów na bieżąco, bez groźby zniszczenia dokumentów *(akta kontroli str. 92).*

2. Rejestracji stanu cywilnego

A. Urodzenia

W okresie objętym kontrolą sporządzono 8 aktów urodzenia.

Kontroli poddano akty urodzenia: od Nr 1/2014 do Nr 8/2014

Akty urodzenia sporządzane są starannie, czysto i terminowo.

Wszystkie skontrolowane akty sporządzono na podstawie decyzji Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Kowalach Oleckich.

Transkrypcja aktów urodzenia do polskich ksiąg na podstawie art. 73 Prawa o aktach stanu cywilnego dokonywana jest z uwagami. Oryginalne akty zagraniczne, które są podstawą wpisania do polskich ksiąg oraz ich tłumaczenie na język polski włączane są do akt zbiorowych. W aktach, w rubryce „Uwagi” prawidłowo wpisywana jest adnotacja o podstawie wpisania aktu do księgi, tj. decyzji Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego. Akty zostały uzupełnione, dzięki czemu posiadają pełną moc dowodową *(akta kontroli str. 92).*

Stwierdzono jednak, że w transkrybowanych aktach wpisywano nazwę miejscowości urodzenia jako polski odpowiednik nazwy, co jest niezgodne z § 14 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (rozporządzenie obowiązywało do 28 lutego 2015 r.). Przyczyną powstałego uchybienia jest zastosowanie się do przedłożonego przez stronę tłumaczenia zagranicznego aktu stanu cywilnego. Skutkiem uchybienia jest naruszenie zasad rejestracji określonych w rozporządzeniu. Osobą odpowiedzialną za powstanie uchybienia jest Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego oraz poprzedni Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego *(akta kontroli str. 92, 98).*

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie Stanu Cywilnego w Kowalach Oleckich nie przyjęto żadnego oświadczenia o uznaniu ojcostwa, o zmianie nadanego dziecku wcześniej imienia w ciągu sześciu miesięcy od sporządzenia aktu oraz o nadaniu dziecku, którego ojcem nie jest mąż matki, nazwiska jakie nosiłyby ich wspólne dzieci po złożeniu oświadczenia w trybie art. 88 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z. 1964 r. Nr 9, poz. 59 ze zm.) *(akta kontroli str. 90).*

B. Małżeństwa

W okresie objętym kontrolą sporządzono 18 aktów małżeństw.

Kontroli poddano następujące akty małżeństw: od Nr 1/2014 do Nr 17/2014 oraz Nr 1/2015.

Akty małżeństwa sporządzane są starannie, czysto i terminowo.

Oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński przyjęte w sposób określony w art. 1 § 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy, Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego przyjął w sposób prawidłowy, tak jak zapewnienia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa (jedenaście małżeństw zawartych po złożeniu oświadczeń Kierownikowi Urzędu Stanu Cywilnego w Kowalach Oleckich (Zastępcy)) (*akta kontroli str. 92*).

W analizowanym okresie w Urzędzie Stanu Cywilnego w Kowalach Oleckich sześć razy zezwolono na skrócenie terminu wskazanego w art. 4 Kodeksu rodzinnego i opiekuńskiego. W dwóch przypadkach stwierdzono, iż nupturienti nie przedłożyli żadnych dokumentów potwierdzających ich wnioski o skrócenie terminu. Natomiast art. 4 Kodeksu rodzinnego i opiekuńskiego wskazuje, iż skrócenie miesięcznego terminu oczekiwania, może nastąpić wyłącznie z ważnych względów. Przyczyną powstania uchybienia jest niewłaściwa interpretacja przepisów Kodeksu rodzinnego i opiekuńskiego. Skutkiem powstania uchybienia jest naruszenie zasad zawierania związków małżeńskich określonych w przepisach Kodeksu rodzinnego i opiekuńskiego. Osobą odpowiedzialną za powstanie uchybienia jest Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego (*akta kontroli str. 92, 98*).

Małżeństwa, o których mowa w art. 1 § 2 i § 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńskiego - zaświadczenia, wydawane na podstawie art. 4¹ § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńskiego wydawane były prawidłowo, co sprawdzono na podstawie zaświadczeń od Nr USC.5361.1.2014 do Nr USC.5361.8.2014 oraz od Nr USC.5361.1.2015 do Nr USC.5361.2.2015 (*akta kontroli str. 93*). Akty małżeństw sporządzane były na podstawie zaświadczeń składanych przez duchownego Kierownikowi Urzędu Stanu Cywilnego. Na zaświadczeniach potwierdzana była data dostarczenia przez duchownego dokumentu, który był podstawą do sporządzenia aktu małżeństwa (sprawdzono na podstawie sześciu aktów sporządzonych w powyżej opisany sposób) (*akta kontroli str. 92*).

Transkrypcja aktów małżeństwa do polskich ksiąg na podstawie art. 73 Prawa o aktach stanu cywilnego dokonywana jest z uwagami (sprawdzono na podstawie jednego aktu). Oryginalne dokumenty włączane są do akt zbiorowych wraz z ich urzędowym tłumaczeniem na język polski. W aktach w rubryce „Uwagi” prawidłowo wpisywana jest adnotacja o podstawie wpisania aktu do księgi, tj. decyzji Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego (*akta kontroli str. 92*).

W trakcie kontroli sprawdzono dwa oświadczenia małżonka rozwiedzionego o powrocie do nazwiska noszonego przed zawarciem małżeństwa, przyjętych przez Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w trybie art. 59 Kodeksu rodzinnego i opiekuńskiego. Oświadczenia zostały przyjęte w

sposób prawidłowy, przed upływem trzech miesięcy od uprawomocnienia się wyroku rozwodowego (*akta kontroli str. 92*).

Zaświadczenia o możliwości zawarcia związku małżeńskiego za granicą wydawane są w sposób prawidłowy (sprawdzono na podstawie sprawy od Nr USC.5360.1.2014 do Nr USC.5360.2.2014) (*akta kontroli str. 93*).

C. Zgony

W okresie objętym kontrolą sporządzono 29 aktów zgonu.

Kontroli poddano akty zgonu: od Nr 1/2014 do Nr 24/2014 oraz od Nr 1/2015 do Nr 5/2015.

Akty zgonu sporządzane są terminowo.

Akty zgonu sporządzane są po dostarczeniu karty zgonu (*akta kontroli str. 93*).

3. Transkrypcji zagranicznych aktów do polskich ksiąg stanu cywilnego oraz prowadzenia innych postępowań z zakresu rejestracji stanu cywilnego

W okresie objętym kontrolą wydano łącznie 26 decyzji na podstawie ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego.

Kontroli poddano sprawy: Nr USC.5353.6.2014-USC.5353.10.2014 oraz Nr USC.5352.9.2014 - Nr USC.5352.15.2014 oraz Nr USC.5352.1.2015 (*akta kontroli str. 93*).

Decyzje wydawane są z zachowaniem terminów przewidzianych w Kodeksie postępowania administracyjnego.

Wszystkie oryginalne dokumenty, które są podstawą do wydania decyzji na podstawie ustawy prawo o aktach stanu cywilnego włączane są do akt.

Prawidłowo wskazywana jest podstawa prawna i Dziennik Ustaw ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego.

Decyzje wysyłane są listem poleconym za potwierdzeniem odbioru lub odbierane osobiście, a odbiór jest kwitowany na wniosku wraz z datą odbioru.

Nanoszone są wzmianki dodatkowe o wydanych decyzjach w sprawie uzupełnienia lub sprostowania aktu stanu cywilnego. Stwierdzono jednak, że wzmianki były wpisywane na podstawie nieostatecznych decyzji. Artykuł 16 ust. 1 Kodeksu postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. Nr 267 ze zm.) wskazuje, że decyzje, od których nie służy odwołanie w administracyjnym toku instancji lub wnioski o ponowne rozpatrzenia sprawy są ostateczne. Natomiast zgodnie z art. 21 ust. 2 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego (ustawa obowiązywała do 28 lutego 2015 r.) podstawą do wpisania wzmianki dodatkowej może być wyłącznie ostateczna decyzja. Przyczyną powstania uchybienia jest dotychczas stosowana w urzędach stanu cywilnego

praktyka. Skutkiem uchybienia jest naruszenie zasady rejestracji stanu cywilnego wskazującej, że zmiany w aktach nanosi się na podstawie ostatecznych decyzji. Osobą odpowiedzialną za powstanie uchybienia jest Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego oraz poprzedni Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego (*akta kontroli str. 92-93, 98*).

4. Wydawania odpisów aktów stanu cywilnego oraz zaświadczeń o dokonanych w księgach stanu cywilnego wpisach lub ich braku oraz zaświadczeń o zaginięciu lub zniszczeniu księgi stanu cywilnego

Kontroli poddano wnioski o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego od Nr USC.5362.39.2015 do Nr USC.5362.54.2015 co stanowi 30% załatwionych w okresie od 1 stycznia 2014 r. do 28 lutego 2015 r. wniosków o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego (*akta kontroli str. 93*).

Odpisy aktów zupełnych oraz skróconych wydawane były podmiotom określonym w art. 83 § 1 i § 2 Prawa o aktach stanu cywilnego. Odpisy adresowane do osób fizycznych wysyłane były za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. Nie wnosi się uwag.

Nie stwierdzono naruszenia Konwencji Nr 16 z dnia 8 września 1976 r. dotyczącej wydawania wielojęzycznych odpisów skróconych aktów stanu cywilnego (Dz. U. 2004 r., Nr 166, poz.1735).

W okresie objętym kontrolą Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Kowalach Oleckich (zastępca) nie wydawał zaświadczeń o braku księgi stanu cywilnego (*akta kontroli str. 93*).

5. Zawiadamiania organów ewidencji ludności o zmianach w aktach stanu cywilnego

W analizowanym okresie zawiadomiono o 12 zmianach w aktach stanu cywilnego. Analizie poddano teczkę powiadomień organów ewidencji ludności z 2014 r.

Urząd Stanu Cywilnego w Kowalach Oleckich prawidłowo informował organy ewidencji ludności o zmianach w aktach stanu cywilnego. Wysyłane były odpisy skrócone aktu wraz z adnotacją o zmianie oraz pismo przewodnie adresowane do danego organu ewidencji (*akta kontroli str. 93*).

6. Stosowanie ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska

W okresie objętym kontrolą wydano 2 decyzje na podstawie ustawy o zmianie imienia i nazwiska. Kontroli poddano sprawy Nr USC.5355.2.2014 do Nr USC.5355.3.2014 (*akta kontroli str. 93*).

Wydane decyzje dotyczyły zmiany nazwiska osób pełnoletnich.

W analizowanych sprawach postępowanie zostało przeprowadzone prawidłowo, a zebrany materiał dowodowy należy uznać za wyczerpujący. Wnioskujący o zmianę imienia lub nazwiska składali obszernie wyjaśnienia uzasadniające dokonanie zmiany. Sprawy rozpatrzone zostały na podstawie kompletnych wniosków, zgodnie z procedurą administracyjną.

Po stwierdzeniu ostateczności decyzji o zmianie imienia lub nazwiska, Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Kowalach Oleckich powiadomił organy wskazane w art. 13 ustawy o zmianie imienia i nazwiska o dokonanej zmianie.

Nie wnosi się uwag.

Do ustaleń kontroli nie wniesiono zastrzeżeń.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny zalecam żądanie od nupturientów wnioskujących o skrócenie terminu na zawarcie związku małżeńskiego dowodów na poparcie wniosku oraz dokładne ich analizowanie.

Odstąpiono od formułowania zaleceń pokontrolnych w zakresie: wpisywania wzmianek na podstawie nieostatecznych decyzji administracyjnych, wpisywania nazw miejscowości w polskim brzmieniu, nieopisywania skreśleń dokonanych w aktach w rubryce „Uwagi”, ponieważ zmianie uległy obowiązujące w tym zakresie przepisy.

Proszę Pana Wójta o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonego uchybienia oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 15 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Marian Podziewski